

POSUDEK

vedoucí na magisterskou práci

Jméno a příjmení: Pavλίna Býmová

Téma práce: Sexuální výchova

Autorka, Pavλίna Býmová, se ve své diplomové práci zaměřuje na problematiku sexuální výchovy, a to jak z hlediska školní výuky a výchovy, tak i z hlediska výchovy rodinné. Téma předložené diplomové práce se stalo vysoce aktuálním na počátku devadesátých let a – jak autorka všímavě poznamenává – v současnosti se dostává spíše do opomíjené pozice, resp. prochází určitou vnitřní transformací. Opouštěn je v této oblasti důraz na informační stránku ve prospěch významu kultivace postojů a představ mladé populace.

Magisterská práce je členěna do dvou částí – teoretické a empirické. Teoretická část je strukturována do čtyř kapitol. V první z nich autorka stručně definuje oblast lidské sexuality, ve druhé kapitole se zaměřuje na problematiku sexuální výchovy a jejích rozmanitých podob v rámci školní výuky. Třetí kapitola je věnována sexuální výchově v rodinném prostředí i rodinnému prostředí jako takovému, jež se eo ipso stává zdrojem příslušných informací a prostředím stimulujícím hodnotový systém (včetně dílčích postojů k sexualitě, partnerství, manželství a rodičovství) dětí, jež v ní vyrůstají. Ve čtvrté kapitole autorka nastiňuje postoj k sexualitě a sexuální výchově, zastávaný v minulosti i v současnosti církvemi.

V praktické části je prezentována kvantitativní studie, v níž autorka prostřednictvím vlastního dotazníku oslovila 123 gymnazistů 4. ročníku. V této souvislosti formulovala čtyři hypotézy. Získaná data vyhodnotila s využitím statistických metod, pomocí X^2 , dále směrodatné odchylky a t-testu.

Koncepce předložené práce byla rozvržena celkem vhodně, autorka vychází z dostatečného množství převážně české literatury. Práce je psána poměrně čtivě, vedoucí dále vysoce oceňuje autorčinu značnou invenci. Místy však lze v textu nalézt nepřesné či neodborné formulace (např. na s. 15: „*Tělo je odrazem (čeho?), proto je třeba o něj pečovat...*“), s některými tvrzeními také nelze zcela souhlasit (např. tvrzení, že v antice byl vztah k sexualitě přirozený na s. 13 lze zpochybnit už tím, že za ideální sexuální vztah byl ve starověkém Řecku považován homosexuální vztah dvou mužů a tyto praktiky byly tehdy mnohem rozšířenější, než by odpovídaly marginálnímu výskytu homosexuální orientace mezi muži). Za diskusi rovněž stojí argumentace o vlivu sexuální výchovy na změnu sexuálního chování mladé populace (jejíž vliv vedoucí nijak nezpochybňuje), kterou ovšem autorka zakládá na výzkumu Weisse a Zvěřiny (2001). Z citace na s. 29 vyplývá, že v sexuálním chování podle uvedeného výzkumu k takřka žádným změnám v pětiletém sledovaném rozmezí nedošlo. Podobných drobných nejasností v textu nalezneme více, na s. 31 autorka například uvádí na jedné straně nevěrohodně časný průměrný věk příchodu menarché (10-12 let), na straně druhé poměrně pozdní výskyt první zamilovanosti (13-15 let), obojí však bez informačního zdroje.

Těžiště práce spočívá především v poměrně zdařilé výzkumné části. Autorka formuluje realisticky hypotézy, získaná data vyhodnocuje se značnou pečlivostí, tvořivostí a v dostatečně širokém sociálním i psychologickém kontextu. Nálezy konfrontuje v interpretační části také s prostudovanou literaturou a s poznatky z výzkumů, které na tomto

poli již byly provedeny. V případě některých relevantních podtémat autorka navíc zkoumá i genderové rozdíly, čímž své nálezy značně obohacuje. Výsledky posléze diskutuje s původními hypotézami a formuluje je v závěru práce. Nedostatků je zde podstatně méně, u některých tabulek (např. VII a IX) např. chybí údaj o charakteru uváděných hodnot (jedná-li se o absolutní či relativní četnosti).

Autorka k tématu přistupuje s velkým zaujetím, s velkou citlivostí a tvořivostí. Vzhledem k uvedeným nedostatkům, jež ovšem nejsou zásadního rázu, navrhuje vedoucí hodnocení předložené magisterské práce, v závislosti na výsledku obhajoby, v rozmezí známek:

„dobře - velmi dobře“

Mgr. Pavlína Janošová, Ph.D.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Janošová', written in a cursive style.